

Redactioneel

Van Kooten en De Bie in bed, schakelend van 'goed' naar 'slecht', en van de sigarenvoorzienaar naar de leraar klassieken met kind en vrouw. Ons wordt vanaf het scherm het dualisme bijgebracht. Het digitale tijdperk is er en wij kunnen niet meer terug. Vlaamse lezers hebben de bijdrage van Ronald Soetaert en Guy Van Belle mogelijk reeds gelezen. Ze is belangrijk genoeg om hier af te drukken en dat doen wij dus.

En tweede koppeling met de actualiteit: Durlacher kreeg de AKO Literatuurprijs, die Matsier evenzeer had mogen hebben (ja, wat een prachtig boek!), het gaat om boeken die het bespreken en didactiseren ten volle waard zijn, maar wij gaven de voorkeur aan *De tweeling* van Tessa de Loo, in leeskringen een ongeëvenaard succes, en hoe verdeeld ook ontvangen in de literaire kritiek: een roman die lezers van lezers onderscheidt. Naar leeftijd, geslacht en literaire voorkeur.

In dit dubbelnummer hebben wij eindelijk ruimte voor een paar belangrijke bijdragen die ook van de lezer wat meer rust en tijd vergen. Dat is allereerst de vertaling van een Franse studie van het begin van de roman door literatuurdidacticus Jean Verrier. Hij laat overtuigend zien hoe interessant het is om dikwijls verwaarloosde facetten van een boek als de buitenkant, de titel, de hoofdstukindeling, tezamen door Genette aangeduid als de paratext, bij de lectuur te betrekken. We zijn Henriëtte Bossinade en Veronique Driedonks dankbaar voor de lang niet eenvoudige vertaling. Het stuk is om de vele verwijzingen naar titels en auteurs van belang voor de docent Frans, maar het kan door ieder ander gebruikt worden. Er wordt intussen gewerkt aan een variant voor de Nederlandse situatie.

Een tweede bijdrage van grote betekenis achten we het stuk van Theo Witte over de vakoverstijgende organisatie van het literatuuronderwijs in de tweede fase. Tijdens de Nijmeegse conferentie van 1992 gaf hij hiertoe de aanzet. Hij werkte zijn lezing uit voor het conferentieboek *Een zoen van Europa*, dat op het punt is van verschijnen (zie elders in dit nummer). Het lijkt of de docenten van het Lindenholt College te Nijmegen met hun vak 'algemene literatuur' positief reageren op Wittes voorstel. Zij waren al langer bezig. Een kort verslag van het initiatief dat Frank Mulders en Pieter Kuipers in 1991 namen.

Het streven naar gemeenschappelijkheid heeft ongetwijfeld bijgedragen aan de herziening van wat er nu eigenlijk in de literatuurlessen gelezen en behandeld kan worden. En in dit opzicht staan de klassieken er het beste voor. Harry Habets laat zien hoeveel er rond de *Metamorfosen* van Ovidius te lezen valt, classica Caroline Fisser en neerlandicus Cor Geljon ontwierpen een lessenreeks rond de Held Odysseus, ook zoals die in het jeugdboek van de pas overleden Evert Hartman wordt beschreven. Ze deden dat onder meer in het kader van het Zeeuwse Sireneproject, dat onder leiding staat van bibliotheekmedewerker Hannie Bruijnoog. Kees Combat doet verslag.

In het hier gebodene is voor een deel te vinden wat Koos Hawinkels als Intercultureel Literatuuronderwijs definieert in zijn beschouwing over deze

vakoverstijgende manier van lesgeven. Maar aan de andere kant is er de literatuur van minderheden, zoals door Joost Minnaard in *Tsjip* 4/2 werd beschreven. Deze vervolgt hier zijn verslag met de bespreking van een drietal belangrijke Aboriginal-boeken voor jongere lezers.

Over de hoofden van die jonge lezers heen wordt wat afgediscussieerd. Het leerplan 'fictie in de basisvorming' kreeg van Leo Lentz ongenadige kritiek (zie 4/2). Wij vonden dat de samenstellers recht hadden op een weerwoord. Dick Prak en zijn collega's van SLO geven dat. Voor de moeilijkste categorie leerlingen als het om lezen gaat, ontwikkelde Mirjam van Campen met collega's van het KIVO (zie in haar bijdrage!) het project 'Met angst en beven', schrijven en schilderen ineen. Het verdient navolging.

Peter van den Hoven heeft een ruime staat van dienst als criticus jeugdliteratuur. Hij publiceerde zijn verzamelde essays onder de titel *Grensverkeer*. Wij vroegen twee deskundigen op het gebied van de jeugdliteratuur het boek te bespreken: Harry Bekkering doet dit als literatuurwetenschapper. Koos Hawinkels zal, in het eerste nummer van vijfde jaargang, zijn commentaar geven vanuit de literatuurdidactiek.

En onze vaste rubrieken, ze lopen altijd overvol, maar we hebben ze deze keer wat klein gehouden. Tot in de volgende jaargang!

